

Riigikogu õiguskomisjoni istungi protokoll nr 144

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 13. oktoober 2026

Algus 14.04, lõpp 14.44

Juhataja: Madis Timpson (esimees)

Protokollija: Selenä Eenmaa (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria

Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Vilja Toomast

Komisjoni ametnikud: Raini Laide (nõunik-sekretariaadijuhataja), Linnar Liivamägi (nõunik)

Puudusid: Andre Hanimägi, Anti Poolamets ja Varro Vooglaid

Kutsutud: Välisministeeriumi sanktsioonide ja strateegilise kauba kontrolli osakonna peaspetsialist Gerli Kodusaar (1. päevakorrapunkt); Justiits- ja Digiministeeriumi õiguspoliitika osakonna tsiviilõiguse talituse nõunik Alexandra Kõöp (2. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Arvamuse andmine Riigikogu väliskomisjonile: Eesti seisukohad uue Euroopa Liidu sanktsioonirežiimi kohta raskete tagajärgedega piiriülese ebaseadusliku tegevusega võitlemiseks - JOIN(2026) 17
2. Vabariigi Valitsuse algatatud võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu (895 SE) teise ja kolmanda lugemise ettevalmistamine
3. Info ja muud küsimused

1. Arvamuse andmine Riigikogu väliskomisjonile: Eesti seisukohad uue Euroopa Liidu sanktsioonirežiimi kohta raskete tagajärgedega piiriülese ebaseadusliku tegevusega võitlemiseks - JOIN(2026) 17

Madis Timpson andis sõna Välisministeeriumi esindajale.

Gerli Kodusaar tutvustas lähemalt algatuse sisu ning Vabariigi Valitsuse (VV) poolt heaks kiidetud Eesti seisukohti.

Madis Timpson tegi ettepaneku toetada VV esitatud seisukohti.

Otsustati:

1.1. Toetada Riigikantselei kirjas nr 2-5/26-01516-3 toodud Vabariigi Valitsuse 8. oktoobri 2026.a istungil heaks kiidetud Eesti seisukohti (poolt 7: Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast; vastu 1: Peeter Ernits; erapooletuid 0).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu (895 SE) teise ja kolmanda lugemise ettevalmistamine

Madis Timpson sõnas sissejuhatuseks, et algataja on eelnõule esitanud viis ettepanekut, mille algatamise võiks komisjon täna sel istungil otsustada. Esimees andis muudatusettepanekute tutvustamiseks sõna Justiits- ja Digiministeeriumi (JDM) esindajale.

Alexandra Kööp tutvustas muudatusettepanekut nr 1:

1. Muuta eelnõu § 1 punktis 3 paragrahvi 14¹ lõige 1¹ ja sõnastada see järgmiselt:

„(1¹) Kauba müügi puhul kasutatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 8 sätestatud teabe esitamiseks ühtlustatud teadet. Ühtlustatud teade peab olema esitatud hästi märgatavalt ja sisaldama meeldetuletust, et kauba nõuetele mittevastavuse korral kehtib seadusest tulenev vastutus vastavalt käesoleva seaduse § 218 lõikele 2, ning vastutuse kestust.“.

***Selgitus:** Sättest jäetakse välja viide § 14¹ lg 1 p-le 9. Kuna § 14¹ lg 1 p-s 9 nimetatud teavitamiskohustus eeldab, et ettevõtja teavitab tema enda pakutavast täiendavast müügigarantiist ja selle tingimustest, siis ei saa sätestada, et ettevõtja esitab vastava teabe ühtlustatud teatega. Ettevõtjal tuleb sellest eraldi teada anda. Siinjuures on oluline märkida, et ühtlustatud teate kujundust või teksti ei ole ettevõtjal lubatud muuta. Seega ei saa ettevõtja sinna lisada teavet tema poolt pakutava müügigarantii kohta.*

Õiguskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast)

Valdo Randpere uuris, miks ei avastanud ministeerium seda viite viga kohe, vaid on nüüd hiljem enda algatatud eelnõu kohta viis muudatusettepanekut esitanud.

Alexandra Kööp selgitas, et sisu poolest on ettepanekuid tegelikult kolm, sest nii § 14¹ lõige 1¹ kui ka § 48 lõige 1¹ ja § 54 lõige 1¹ on sisult ühesugused ning kuna ekslik viide jäi neis kõigis sisse, tuleb see ka igast sättest eemaldada. Ta lisas, et viide lisati algselt seetõttu, et ühtlustatud teade räägib samuti ettevõtja pakutavast müügigarantiist. Kui aga vaadata müügigarantiist teavitamise kohustuse sätet ennast ja selle seletuskirja, peab ettevõtja koos teavitamisega esitama kohe ka enda pakutava garantii tingimused. Seega ei saa väita, et ettevõtja täidab selle kohustuse ühtlustatud teate esitamisega.

A. Kööp tutvustas seejärel muudatusettepanekut nr 2:

2. Muuta eelnõu § 1 p 4 ja sõnastada see järgmiselt:

„4) paragrahvi 14² täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Tarkvarauuendus on tasuta uuendus, sealhulgas turvauuendus, mis on vajalik digitaalse elemendiga asja, digitaalse sisu ja digitaalse teenuse nõuetele vastavuse säilitamiseks.“.

Selgitus: Võlaõigusseaduses kasutatakse termineid "digitaalse elemendiga asi" (VÕS-i § 14² lg 3), "digitaalne sisu" (VÕS-i § 14² lg 1) ja "digitaalne teenus" (VÕS-i § 14² lg 2). Seadusesse lisatavas sättes kasutatakse neid termineid samas tähenduses ja seega on vajalik sõnastus terminoloogiliselt ühtlustada.

Õiguskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast)

Heljo Pikhof palus selgitada, mida tähendab „digitaalse elemendiga asi“.

Alexandra Kööp vastas, et digitaalse elemendiga asi on näiteks nutikell või muu selline tarkvara sisaldav tarbeese.

Valdo Randpere küsis, kas tarkvarauuenduseks loetakse üksnes tasuta uuendus.

Alexandra Kööp vastas, et tasulist uuendust tõesti ei loeta võlaõigusseaduse (VÕS) tähenduses tarkvarauuenduseks. Samas kasutatakse tarkvarauuenduse mõistet ka tarbijakaitseseaduses, kus see mõiste hõlmab ka tasulist tarkvarauuendust.

A. Kööp tutvustas seejärel muudatusettepanekuid nr 3-4:

3. Muuta eelnõu § 1 punktis 8 paragrahvi 48 lõige 1¹ ja sõnastada see järgmiselt:

„(1¹) Kauba müügi puhul kasutatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 18 sätestatud teabe esitamiseks ühtlustatud teadet. Ühtlustatud teade peab olema esitatud hästi märgatavalt ja sisaldama meeldetuletust, et kauba nõuetele mittevastavuse korral kehtib seadusest tulenev vastutus vastavalt käesoleva seaduse § 218 lõikele 2, ning vastutuse kestust.“.

Selgitus: Sättest jäetakse välja viide § 48 lg 1 p-le 19. Kuna § 48 lg 1 p 19 käsitleb teavitamiskohustust ettevõtja poolt pakutava täiendava garantii olemasolu ja tingimuste kohta, ei saa sätestada, et ettevõtja teeb ühtlustatud teatega selle info tarbijale teatavaks. Ühtlustatud teate sisu ega vormi ei saa ettevõtja ise muuta ja seetõttu tuleb tal enda pakutavast garantiist eraldi teada anda.

Õiguskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast)

4. Muuta eelnõu § 1 punktis 12 paragrahvi 54 lõige 1¹ ja sõnastada see järgmiselt:

„(1¹) Kauba müügi puhul kasutatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 18 sätestatud teabe esitamiseks ühtlustatud teadet. Ühtlustatud teade peab olema esitatud hästi märgatavalt ja sisaldama meeldetuletust, et kauba nõuetele mittevastavuse korral kehtib seadusest tulenev vastutus vastavalt käesoleva seaduse § 218 lõikele 2, ning vastutuse kestust.“.

Selgitus: Sättest jäetakse välja viide § 54 lg 1 p-le 19. Kuna § 54 lg 1 p 19 käsitleb teavitamiskohustust ettevõtja täiendava garantii olemasolu ja tingimuste kohta, ei saa sätestada, et ettevõtja teeb ühtlustatud teatega selle info tarbijale teatavaks. Ühtlustatud teate sisu ega vormi ei saa ettevõtja ise muuta ja seetõttu tuleb tal enda pakutavast garantiist eraldi teada anda.

Õiguskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson)

Valdo Randpere uuris, kuidas toimub ministeeriumis või valitsuses laiemalt see protsess, et pärast eelnõu esitamist avastatakse selles sisalduvad vastuolud ja ebatäpsed viited. Ta küsis, kas eelnõu vaatab veel kord üle inimene või kasutatakse selleks tehisintellekti.

Alexandra Kööp vastas, et sisuliselt on tegemist järelkontrolliga. Ta märkis, et tihti tuleneb selline avastamine ka sellest, et sama eelnõuga on tegelenud mitu inimest. Konkreetsel juhul avastas tema, et viiteid tuleb korrigeerida.

Peeter Ernits soovis samuti täpsustada, kuidas selliseid puudusi hiljem avastatakse. Näiteks, kas eelnõu vaadatakse hiljem lihtsalt juhuslikult uuesti läbi või kasutatakse siiski ka tehisintellekti.

Alexandra Kööp vastas, et tema isiklikult tehisintellekti ei kasutanud ning pigem tuleneb see avastamine teema korduvast läbitöötamisest.

Ta selgitas lisaks, et esialgu ei tekitanud viide küsimusi, sest viidatud säte näeb ette, et ettevõtja teavitab tarbijat tema enda pakutavast müügigarantiist ja selle tingimustest ning ühtlustatud teates on kirjas, et müüjad ja tootjad võivad pakkuda ka müügigarantiid, mis kehtib sõltumatult seadusest tulenevast vastutusest. Seega viitab ühtlustatud teade sisuliselt ka ettevõtja pakutavale müügigarantiile. Sätetesse põhjalikumalt süvenedes selgus, et tegemist ei ole päris sama asjaga ning kuna baasdirektiiv käsitleb tarbija õigusi, võib selline ebatäpsus põhjustada direktiiviga vastuolu.

Maria Jufereva-Skuratovski küsis, millises vormis võib ettevõtja tarbijale enda pakutava garantii ja selle tingimused esitada. Täpsemalt, kas seda tuleb teha ühtlustatud teatest eraldi paberil või näiteks esitada digitaalselt.

Alexandra Kööp vastas, et ettevõtja võib selle teabe esitamise viisi ise valida, sest VÕS seda täpsustavalt ei reguleeri. Oluline on see, et ühtlustatud teadet ennast ei tohi kuidagi muuta ehk ei midagi juurde lisada ega ära võtta.

A. Kööp tutvustas viimast muudatusettepanekut nr 5:

5. Muuta eelnõu § 2 teksti ja sõnastada see järgmiselt:

„Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 1. veebruaril.“

***Selgitus:** Seaduse vastuvõtmise ja jõustumise vahele jäetakse vacatio legis periood, et muudatustest mõjutatud isikutel (eelkõige ettevõtjatel) oleks piisavalt aega uute nõuetega tutvuda ning oma tegevus nendega vastavusse viia.*

Õiguskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson)

Madis Timpson sõnas kokkuvõtteks, et kõik eelnõu muudatusettepanekud on nüüd läbi vaadatud. Esimees tegi seejärel ettepanekud eelnõu menetluslike otsuste osas.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 21.10.2026 (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson).

2.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson).

2.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 28.10.2026 (konsensus: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson).

3. Info ja muud küsimused

Infot ei esitatud ja muid küsimusi ei arutatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Madis Timpson
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Sena Eenmaa
protokollija